

καν να υπακούσουν, μένοντας πιστές στα ιδανικά τους.

Η Μεγάλη Παρασκευή, 18 Απριλίου, δεν ήταν δυνατόν να είναι πιο ειρηνική. Η εργασία προχωρούσε με τους ίδιους γρήγορους και συνεχείς ρυθμούς. Κανένας όμως δεν μπορούσε να ξεχάσει ότι ήταν η πιο πένθιμη ημέρα, αφού «ο δεσπότης πάντων καθοράται νεκρός».

Το μεσημέρι, την ώρα της ανάπτουσας, κυριαρχούσε μία υπερκόσμια γαλάνη. Ο απριλιάτικος ήλιος έλαμψε ήπια και αυτή η μακάρια πουσκία που είχε διαδεχθεί τις φοβερές σειρές των στούκας, γέμιζε τις ψυχές με απέραντη γαλάνη. Για λίγες στιγμές η αδελφή ξέχασε τον πόλεμο, τη φρίκη, το ότι την επόμενη στιγμή ίσως να μη ζούσε και κοίταξε απέναντι την Παμβώτιδα λίμνη με την απέραντη πρεμία της. Προσπάθησε να αφύσει τα μάτια της να ξεκουραστούν, αγκαλιάζοντας τα πανέμορφα Γιάννενα. Όμως αυτή τη μοναδική ώρα του απομεούμερου, μακριά από τα πολλά νοσοπλευτικά καθίκοντά της, ένιωθε πως είχε ένα χρέος μεγαλύτερο να επιτελέσει. Πού άλλού να πήγαινε η αδελφή τέτοια ώρα, εκτός από την Εκκλοία, να προσκυνήσει τον Επιτάφιο; Κατέβηκε δυο τρία σκαλοπάτια από το δρόμο και πήγε στο εκκλούσακι της Αγίας Μαρίνας, που βρισκόταν στον περίβολο του νοσοκομείου. Ενιώθε μία λεπτή αύρα να τη διαπερνά, αντικρύζοντας τον παράδεισο από τα ανθισμένα τριαντάφυλλα και τα υπόλοιπα λουλούδια και σκέφτηκε πως η φύση ήξερε πολύ καλύτερα από τον άνθρωπο να δοξάζει τον Δημιουργό της. Ερημητέος ήταν η εκκλούσαλα από προσκυνητές. Μεσα στην ιερή ώρα, πήρε σιγά μα ευλαβικά να ψάλλει. Κι ήταν σίγουρα η πρώτη φορά που ένιωσε τόσο μοναδικά τα νοήματα μέσα στην καρδιά της, αφήνοντάς τη να κατακλύσουν το χώρο, μαζί με

τις προσευχές που έβγαιναν από τα χείλη της για τους ασθενείς που πούσαζαν, την πατρίδα που χανόταν, τους συγγενείς που δε θα ξανάβλεπε, την Αντίσταση που φέτος ήθελε πραγματικά να ζήσει! Κι έφυγε μετά από λίγο από το προσκύνημά της, με δυο-τρία ροδοπέταλα στο χέρι της για φυλακτό.

Επέστρεψε και μπήκε ξανά στις γάγγραινες, στα παλιά κρυσταλλούματα και έκανε κι αυτή απεγνωσμένες προσπάθειες μαζί με τους γιατρούς, προκειμένου να σωθούν οι γεμάτοι ψείρες νεοφερμένοι στρατιώτες από το Μέτωπο. Τώρα όμως, μετά από

εκείνο το ευλαβικό προσκύνημα στον Επιτάφιο και με τα λίγα ροδοπέταλα στην ποδιά της, ένιωθε να μεταγγίζει προς τα έξω μια ανεξάντλητη δύναμη, που Εκείνος της χάριζε.

Δίχως να καταλάβουν πως πέρασε η μεγάλη νύχτα, εκεί στην περιποίηση και στη φροντίδα, τους βρήκε και το επόμενο πρωινό. Οι μέρες και οι νύχτες διαδέχονταν η μία την άλλη, αλλά οι αδελφές δούλευαν ακατάπauστα, χωρίς να καταλαβαίνουν το πέρασμα του χρόνου. Ο χρόνος για αυτές είχε παγώσει, πολύ παραπάνω σήμερα, Μέγα Σαββατο 19 Απριλίου 1941, που όλα έδειχναν ότι πολύ σύντομα το τέλος θα πλησιάζει! Οι σειρές οφυρίζουν και τα αεροπλάνα με τον αγκυλωτό σταυρό συνεχίζουν να εκφοβίζουν και να μολύνουν τις άγιες πημέρες. Η πολυπάγρα κρατείται σταθερά στα χέρια της αδελφής, που πλάι στο ναρκωμένο τραυματία δίνει τα τολύπα και τις γάζες. Η Αθηνά μεσολωρά πάλι τις παρακαλεί να φύγουν για να σωθούν. Αυτές όμως αυτή τη φορά δεν υπακούνε και συνεχίζουν άφοβες να τρέχουν στους στρατιώτες που τους μιλούν με σεβασμό και ευγνωμοσύνη.

Η ώρα έφθασε δέκα (10) το βράδυ κι εκείνη προσπαθεί να πει ο, προφθάσει, γιατί αλλοίμονο, οι Γερμανοί έρχονται. Προσφέρουν το δείπνο που, καθημερινή ή Μέγα Σαββατο, είναι πάντα το ίδιο, προετοιμάζοντας παράλληλα τις καρδιές τους για την Ανάσταση του Σωτήρα, που θα γιόρταζαν σε λίγη ώρα.

Τα μεσάνυχτα κάνουν Ανάσταση μέσα στο νοσοκομείο. Η καρδιά τους πετά και θέλει να πανηγυρίσει. Σε έναν

από τους προθαλάμους του νοσοκομείου, οι φαντάροι ετοίμασαν την Τράπεζα, όπου ο ιερέας θα άπλωντε το άγιο αντιμήνοιο για να λειτουργήσει. Στρατιώτες, αξιωματικοί, αδελφές με τις πάλλευκες στολές τους, γιατροί και τραυματίες παρακολουθούν με κατάνυξη και συγκίνηση την τελευταία ελεύθερη Ανάσταση.

Η διαιτολόγος επιθυμεί να κοινωνίσει. Αυθόρυμπτα την ακολούθησαν και οι άλλες προσέρχονται «μετά φόβου Θεού, πίστεως και αγάπης» στο Αγιον Ποτήριον, βοηθώντας πρώτα τους τραυματίες να πλησιάσουν. Ισως αυτό να ήταν και το τελευταίο τους Πασχα. Η Ανάσταση του Χριστού είναι υπόσχεση για την Ανάσταση του Εθνους. Η πίστη της έσωζε.

Οταν τέλειωσε η θεία Λειτουργία, η διευθύνουσα Μεσολωρά ψέλλισε «Άυριο θα είμεθα πλέον υπόδουλοι! Χριστός Ανέστη!». Και όλοι μαζί σύσωμοι απάντησαν «Αληθώς Ανέστη», αφήνοντας τα δάκρυα να τρέχουν από τα μάτια τους για την Ελλάδα που χανόταν, αλλά θα αναστανόταν μία μέρα.

Κυριακή του Πασχα, 20 Απριλίου 1941. Οι αδελφές καλημερίζουν με το «Χριστός Ανέστη» και με το χαμόγελο στο στόμα, προσπαθώντας να κρύψουν το φόβο τους. Το διαιτάνονται πώς κάτι κακό θα συμβεί. Όμως δεν αφήνουν την ανησυχία να τους κλέψει την αναστάσιμη χαρά τους.

Οι Γερμανοί όμως δεν μπορούν να νιώσουν αυτή την αναστάσιμη χαρά. Τα στούκας οφυρίζουν, το αίμα τους ξυπνάει τα αίματα.

